

UNIVERSITETDA MOBIL TA'LIM DAN FOYDALANISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI

Nursaidov Nurmuxammad Yashnar o'g'li

**TDIU, "Raqamli iqtisodiyot va axborot texnologiyalari" kafedrası
doktoranti**

nursaidov@list.ru

Аннотация

Ushbu maqolada universitet darajasida mobil ta'lim kontsepsiyasi muhokama qilinadi. Mobil ta'lim - o'quvchilarga smartfonlar, planshetlar va noutbuklar kabi mobil qurilmalari orqali ta'lim resurslari va kurs materiallaridan foydalanish imkonini beruvchi o'rganish shaklidir. Maqolada mobil ta'limning moslashuvchanlik, qulaylik va foydalanish imkoniyati kabi afzalliklari ko'rib chiqiladi. Shuningdek, mobil ta'lim bilan bog'liq muammolar, masalan, ishonchli internetga ulanish zarurati va mobil qurilmalar sabab bo'lishi mumkin bo'lgan chalg'ituvchi omillar muhokama qilinadi. Maqolada universitetlarda mobil ta'limni joriy etish muhimligi ta'kidlanadi, chunki bu talabalar uchun o'quv tajribasini oshirishi va ularga kurs materiallari va resurslaridan istalgan vaqtda va istalgan joyda foydalanish imkonini beradi. Shuningdek, universitetlar talabalar va professor-o'qituvchilarga texnik yordam ko'rsatish va o'qitish kabi mobil ta'lim samaradorligini ta'minlash bo'yicha strategiyalarni ishlab chiqish zarurligini ta'kidlaydi. Universitet miqyosida mobil ta'lim konsepsiyasi, uning afzalliklari va muammolari, muvaffaqiyatini ta'minlash uchun samarali strategiyalarni amalga oshirish muhimligi haqida qimmatli fikrlarni beradi.

Аннотация

В данной статье рассматривается концепция мобильного обучения на уровне университета. Мобильное обучение — это форма обучения, которая позволяет учащимся получать доступ к образовательным ресурсам и материалам курса через свои мобильные устройства, такие как смартфоны, планшеты и ноутбуки. В статье рассматриваются преимущества мобильного обучения, такие как гибкость, удобство и доступность. Также обсуждаются проблемы, связанные с мобильным обучением, такие как необходимость надежного подключения к Интернету и потенциальные отвлекающие факторы, связанные

с мобильными устройствами. В статье подчеркивается важность внедрения мобильного обучения в университетах, поскольку оно расширяет возможности обучения студентов и позволяет им получать доступ к материалам курса и ресурсам в любое время и в любом месте. Университеты также подчеркивают необходимость разработки стратегий для обеспечения эффективности мобильного обучения, таких как предоставление технической поддержки и обучение студентов и преподавателей. Предоставляет ценную информацию о концепции мобильного обучения на университетском уровне, его преимуществах и проблемах, а также о важности реализации эффективных стратегий для обеспечения его успеха.

Abstract

This article discusses the concept of mobile learning at the university level. Mobile learning is a form of learning that allows students to access educational resources and course materials through their mobile devices such as smartphones, tablets, and laptops. The article examines the advantages of mobile learning, such as flexibility, convenience and accessibility. Also discussed are challenges related to mobile learning, such as the need for a reliable Internet connection and potential distractions from mobile devices. The article highlights the importance of implementing mobile learning in universities as it enhances the learning experience for students and allows them to access course materials and resources anytime, anywhere. Universities also emphasize the need to develop strategies to ensure the effectiveness of mobile learning, such as providing technical support and training to students and faculty. Provides valuable insights into the concept of mobile learning at the university level, its benefits and challenges, and the importance of implementing effective strategies to ensure its success.

Калим сўзлар

mobil ta'lim, universitet, ta'lim resurslari, kurs materiallari, moslashuvchanlik, mavjudlik va muammolar.

Ключевые слова

мобильное обучение, университет, учебные ресурсы, учебные материалы, гибкость, доступность и проблемы.

Keywords

mobile learning, university, learning resources, course materials, flexibility, availability and challenges.

Kirish

So'nggi yillarda smartfonlar, planshetlar va noutbuklar kabi mobil qurilmalar kundalik hayotimizda keng tarqalgan. Ushbu qurilmalar muloqot qilish, ishlash va o'rganish uslubimizni o'zgartirdi. Xususan, mobil qurilmalar ta'lim sohasida inqilob qilib, ta'lim sifati va qulayligini oshirish uchun yangi imkoniyatlar yaratdi.

Mobil ta'lim - o'quvchilarga mobil qurilmalari orqali ta'lim resurslari va kurs materiallaridan foydalanish imkonini beruvchi o'rganish shakli hisoblanadi. Mobil ta'lim bilan talabalar istalgan vaqtda va istalgan joyda kurs materiallari va resurslaridan foydalanishlari mumkin, bu esa ko'proq moslashuvchanlik va qulaylikni ta'minlaydi. Mobil ta'lim bizning o'qitish va o'rganish uslubimizni o'zgartirish imkoniyatiga ega, xususan, talabalar o'qishni yakunlash uchun juda ko'p resurslardan foydalanishlari kerak bo'lgan universitet darajasida.

Mobil ta'limning afzalliklari juda ko'p. Birinchidan, mobil ta'lim o'quvchilarga moslashuvchanlik va qulaylikni taklif etadi. Ikkinchidan, mobil ta'lim talabalarga kengroq kirish imkoniyatini beradi. Uchinchidan, mobil ta'lim faol o'rganishni rag'batlantiradi.

Ushbu imtiyozlarga qaramay, mobil ta'lim ham qiyinchiliklarni keltirib chiqaradi. Asosiy muammolardan biri ishonchli internet ulanishiga bo'lgan ehtiyojdir. Ishonchli internet aloqasi bo'lmasa, talabalar kurs materiallari va manbalariga kira olmasligi mumkin. Bu, ayniqsa, chekka hududlarda yashovchi yoki yuqori tezlikdagi internetdan foydalana olmaydigan talabalar uchun qiyin bo'lishi mumkin.

Yana bir muammo - bu mobil qurilmalar tufayli chalg'itish ehtimoli. Doimiy bildirishnomalar va yangilanishlar bilan talabalar diqqatini o'qishga qaratishda qiynalishi mumkin. Bu chalg'itish, ayniqsa, osongina chalg'itadigan talabalar uchun samarali o'rganishga jiddiy to'siq bo'lishi mumkin.

Umuman olganda, mobil ta'lim universitet darajasida talabalar uchun ta'lim tajribasini oshirish uchun muhim imkoniyatlarni taqdim etadi. Mobil ta'lim o'zining moslashuvchanligi, qulayligi va faol o'rganish yondashuvi bilan biz o'qitish va o'rganish uslubimizni o'zgartirishi mumkin. Biroq, uning muvaffaqiyatini ta'minlash uchun mobil ta'lim bilan bog'liq muammolarni hal qilish uchun samarali strategiyalarni ishlab chiqish va amalga oshirish kerak. Ushbu strategiyalar talabalar va professor-o'qituvchilarga texnik yordam va treninglar ko'rsatish, ishonchli internet ulanishini ta'minlash va mobil qurilmalar sabab bo'ladigan chalg'itishni kamaytirish bo'yicha samarali chora-tadbirlar ishlab chiqishni o'z ichiga oladi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili

Universitet darajasida mobil ta'lim bo'yicha katta miqdordagi tadqiqotlar mavjud. Journal of Educational Technology & Society jurnalida chop etilgan bir tadqiqot shuni ko'rsatdiki, ta'lim resurslariga kirish uchun mobil qurilmalardan foydalangan o'quvchilar mobil qurilmalardan foydalanmaydiganlarga qaraganda yuqoriroq faollik va motivatsiyaga ega [1]. Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, mobil ta'lim, ayniqsa, tanqidiy fikrlash va muammolarni hal qilish sohalarida talabalarning ta'lim natijalarini oshirishi mumkin [2].

Journal of Computers in Education jurnalida chop etilgan yana bir tadqiqot shuni ko'rsatdiki, mobil ta'lim o'quvchilar o'rtasidagi hamkorlik va muloqotni yaxshilaydi, bu esa ta'lim natijalarini yaxshilaydi [5]. Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, mobil ta'lim, ayniqsa, chekka yoki kam ta'minlangan hududlardagi talabalar uchun ta'lim resurslaridan keng foydalanish imkoniyatini beradi.

International Journal of Distance Education jurnalida chop etilgan uchinchi tadqiqot shuni ko'rsatdiki, mobil ta'lim o'quvchilarning faolligi va motivatsiyasini yaxshilashi mumkin, ayniqsa an'anaviy ta'lim shakllariga qiziqmasligi mumkin bo'lgan talabalar

uchun [7]. Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, mobil ta'lim talabalarga ko'proq moslashuvchanlik va foydalanish imkoniyatini beradi, bu ularga o'qishlarini ish va shaxsiy majburiyatlari bilan muvozanatlash imkonini beradi.

Ushbu tadqiqotlar universitet darajasida ta'lim sifati va qulayligini oshirish uchun mobil ta'lim imkoniyatlarini ta'kidlaydi. Shuningdek, ularda mobil ta'lim talabalarning faolligini, motivatsiyasini va ta'lim natijalarini yaxshilashi mumkinligi qayd etib o'tiladi. Biroq, mobil ta'limning talabalar ta'limiga uzoq muddatli ta'sirini o'rganish va universitet kontekstida mobil ta'limni amalga oshirishning samarali strategiyalarini ishlab chiqish uchun qo'shimcha tadqiqotlar talab etiladi.

Ushbu tadqiqotlar universitet darajasida mobil ta'lim bilan bog'liq bir qator mavzularni o'z ichiga oladi, jumladan: o'qituvchilarning e'tiqodlarining kompyuterdan foydalanishga ta'siri, mobil ta'lim texnologiyalarining paydo bo'ladigan ta'siri, mobil ta'limning talabalarning xatti-harakatlari va samaradorligiga ta'siri, raqamli ta'limning rivojlanishi, savodxonlik, oliy o'quv yurtlarida jiddiy o'yinlardan foydalanish.

Tadqiqot metodologiyasi

Maqolani yozishda olib borilgan izlanishlar natijasida ilmiy mushohada, xorijiy tajribalarni qo'llash, abstrakt-mantiqiy fikrlash, so'rovlar, Case Studies, eksperimental tadqiqotlar, meta-tahlillar va harakat tadqiqoti usullaridan foydalanildi.

Tahlil va natijalar

Ushbu bo'limda mobil ta'lim kontseptsiyasini batafsilroq o'rganamiz, uning afzalliklari va muammolarini ko'rib chiqamiz va universitet darajasida muvaffaqiyatini ta'minlash strategiyalarini muhokama qilamiz.

Mobil ta'limning afzalliklari

Mobil ta'lim o'quvchilar uchun keng ko'lamli imtiyozlarni taqdim etadi, bu esa o'rganish sifati va qulayligini oshirishga yordam beradi. Mobil ta'limning eng muhim afzalliklaridan biri uning moslashuvchanligidir. Mobil qurilmalar yordamida talabalar istalgan vaqtda va istalgan joyda kurs materiallari va manbalariga kirishlari mumkin, bu esa ko'proq moslashuvchanlik va qulaylikni ta'minlaydi. Ular yo'lda o'qishlari mumkin, bu ularga o'qishlarini ish va shaxsiy majburiyatlari bilan muvozanatlash imkonini beradi. Bu moslashuvchanlik, shuningdek, talabalarga shoshilmasdan yoki bosim o'tkazmasdan, o'z tezligida o'rganish imkonini beradi.

Mobil ta'lim, shuningdek, talabalarga kengroq kirish imkoniyatini beradi. Mobil qurilmalar yordamida talabalar joylashuvidan qat'iy nazar ta'lim resurslaridan foydalanishlari mumkin. Bu, ayniqsa, geografik to'siqlar yoki jismoniy nuqsonlar tufayli an'anaviy ta'lim olish imkoniyatiga ega bo'lmagan talabalar uchun juda muhimdir. Mobil ta'lim bilan bu talabalar tengdoshlari kabi bir xil kurs materiallari va resurslaridan foydalanishlari mumkin, o'yin maydonini tenglashtiradi va hamma uchun teng imkoniyatlar yaratadi.

Mobil ta'limning yana bir afzalligi shundaki, u faol o'rganishni rag'batlantiradi. Mobil qurilmalar yordamida talabalar real vaqt rejimida kurs materiallari bilan muloqot qilishlari, kontent bilan shug'ullanishlari va bilimlarini qo'llashlari mumkin. Ushbu faol ta'lim usuli talabalarga ma'lumotni yaxshiroq saqlashga yordam beradi va ularning tanqidiy fikrlash va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini oshiradi.

Mobil ta'lim ham hamkorlik va ijtimoiy o'rganishni rag'batlantiradi. Mobil qurilmalar yordamida o'quvchilar bir-birlari bilan bog'lanib, fikr va bilim

almashishlari, loyihalar ustida birgalikda ishlashlari mumkin. Ta'limning bunday hamkorlikdagi yondashuvi talabalarda ish beruvchilar tomonidan yuqori baholangan jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.

Mobil ta'lim muammolari

Mobil ta'lim ko'plab afzalliklarni taqdim etsa-da, u bir qator qiyinchiliklarni ham keltirib chiqaradi. Asosiy muammolardan biri ishonchli internet ulanishiga bo'lgan ehtiyojdir. Ishonchli internet aloqasi bo'lmasa, talabalar kurs materiallari va manbalariga kira olmasligi mumkin. Bu, ayniqsa, chekka hududlarda yashovchi yoki yuqori tezlikdagi internetdan foydalana olmaydigan talabalar uchun qiyin bo'lishi mumkin.

Yana bir muammo - bu mobil qurilmalar tufayli chalg'itish ehtimoli. Doimiy bildirishnomalar va yangilanishlar bilan talabalar diqqatini o'qishga qaratishda qiynalishi mumkin. Bu chalg'itish, ayniqsa, osongina chalg'itadigan talabalar uchun samarali o'rganishga jiddiy to'siq bo'lishi mumkin.

Mobil ta'lim universitet jamoasi uchun ham qiyinchiliklar tug'diradi. Jamoa a'zolari mobil ta'limga moslashish uchun yangi o'qitish usullarini ishlab chiqishlari kerak bo'lishi mumkin. Shuningdek, ular mobil qurilmalardan samarali foydalanishlari uchun talabalarga texnik yordam va treninglar ko'rsatishlari kerak bo'ladi.

Muvaffaqiyatli mobil ta'lim strategiyalari

Mobil ta'lim muvaffaqiyatini ta'minlash uchun samarali strategiyalarni ishlab chiqish va amalga oshirish kerak. Strategiyalardan biri talabalar va professor-o'qituvchilarni texnik qo'llab-quvvatlash va o'qitishdan iborat. Ushbu strategiya texnik muammolarni hal qilishga yordam beradi va har bir kishi mobil qurilmalardan samarali foydalanishini ta'minlaydi.

Yana bir strategiya ishonchli internet ulanishini ta'minlashdir. Bunga barcha talabalarni, qayerda bo'lishidan qat'iy nazar, yuqori tezlikdagi internet bilan ta'minlash orqali erishish mumkin.

Mobil qurilmalar sabab bo'ladigan chalg'ituvchi omillarni kamaytirish bo'yicha samarali choralar ishlab chiqish ham juda muhimdir. Yondashuvlardan biri o'quvchilarni dars vaqtida mobil qurilmalardan faqat ta'lim maqsadlarida foydalanishga undashdir. Universitet jamoasi talabalarning faolligini kuzatish va talabalarning o'qishlariga diqqatlarini jamlashda yordam berish uchun fikr-mulohazalarini bildirish uchun texnologiyadan foydalanishlari mumkin.

Universitet darajasida mobil ta'lim bo'yicha olib borilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, u o'qitish va o'qitishda inqilob qilish imkoniyatiga ega [8]. Mobil ta'lim moslashuvchanlik, foydalanish imkoniyati, faol o'rganish yondashuvlari, hamkorlik qobiliyatlari va ta'lim natijalarini yaxshilash kabi ko'plab afzalliklarni taqdim etadi. Biroq, texnik muammolar, chalg'itish va samarali amalga oshirish strategiyalariga ehtiyoj kabi mobil ta'lim bilan bog'liq muammolar ham mavjud.

Tezkor bo'lmagan internet aloqasi va qurilma mosligi kabi texnik muammolar talabalarning o'rganish tajribasiga to'sqinlik qilishi mumkin. Bundan tashqari, talabalar o'zlarining mobil qurilmalaridagi ijtimoiy media va boshqa ta'limga oid bo'lmagan ilovalar bilan chalg'itishi mumkin, bu ularning diqqatini va e'tiboriga ta'sir qilishi mumkin. Shu sababli, mobil ta'limdan to'g'ri va samarali foydalanishni ta'minlash uchun samarali amalga oshirish strategiyalarini ishlab chiqish juda muhimdir.

Tadqiqot shuni ko'rsatadiki, o'qituvchilarning sinfda texnologiya va kompyuterdan foydalanish haqidagi e'tiqodlari ularning mobil ta'limdan foydalanishiga ta'sir qilishi mumkin [3]. Texnologiya ta'limni kuchaytirishi mumkinligiga ishonadigan o'qituvchilar o'z darslarida mobil qurilmalardan ko'proq foydalanishadi. Bundan tashqari, raqamli savodxonlik mobil ta'limdan samarali foydalanish uchun juda muhimdir. Talabalar va o'qituvchilar mobil qurilmalar va ilovalardan samarali foydalanish va navigatsiya qilish uchun zarur ko'nikmalarni rivojlantirishlari kerak.

Mobil ta'limning talabalarining ta'lim natijalariga ta'siri nuqtai nazaridan, tadqiqotlar mobil ta'lim o'quvchilarning motivatsiyasi, faolligi va samaradorligini oshirishi mumkinligini ko'rsatdi. Yun-Jo An, Ki-Hyeung Kim va Jeong-Hee Kim (2016) tomonidan olib borilgan tadqiqotlarning meta-tahlili mobil ta'lim o'quvchilarning o'qish xulq-atvori va akademik yutuqlariga kichik va o'rtacha ijobiy ta'sir ko'rsatishini aniqladi [9].

Umuman olganda, universitet darajasida mobil ta'lim bo'yicha olib borilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, u ko'p afzalliklarga ega va ta'lim sifati hamda qulayligini oshirishi mumkin. Biroq, samarali amalga oshirish strategiyalarini ishlab chiqish, talabalar va o'qituvchilarga mobil ta'limdan samarali foydalanish uchun zarur ko'nikmalar va resurslarni taqdim etish juda muhimdir [10].

Universitet darajasida mobil ta'lim bo'yicha tadqiqotlarda qo'llaniladigan metodologiya tadqiqot maqsadlari va tadqiqot savollariga qarab farq qiladi. Biroq, bu sohada qo'llaniladigan ba'zi umumiy tadqiqot usullari va yondashuvlari mavjud bo'lib, ular quyida keltirilgan:

So'rovlar: Tadqiqotchilar ko'pincha talabalar va o'qituvchilarning mobil ta'lim haqidagi tasavvurlari va tajribalari haqida ma'lumot to'plash uchun so'rovlardan foydalanadilar. So'rovlar mobil ta'limning afzalliklari va muammolari, shuningdek, turli kontekstlarda qanday qo'llanilishi haqida qimmatli fikrlarni berishi mumkin.

Case Studies: Keys tadqiqotlari mobil ta'limdan foydalanadigan muayyan muassasa, dastur yoki kursni chuqur tahlil qilishni o'z ichiga oladi. Ushbu yondashuv muayyan kontekstda mobil ta'limning amalga oshirilishi va ta'siri haqida batafsil ma'lumot berishi mumkin.

Eksperimental tadqiqotlar: Eksperimental tadqiqotlar ishtirokchilarni tasodifiy ravishda mobil ta'lim yoki an'anaviy ta'lim guruhiga tayinlashni va ularning ta'lim natijalarini taqqoslashni o'z ichiga oladi. Ushbu yondashuv mobil ta'lim va ta'lim natijalari o'rtasida sababiy bog'liqlikni o'rnatishga yordam beradi.

Meta-tahlillar: Meta-tahlillar mobil ta'limning ta'sirini yanada kengroq va ishonchli tahlil qilish uchun bir nechta tadqiqotlar natijalarini birlashtirishni o'z ichiga oladi. Meta-tahlillar tadqiqotlar bo'yicha ustuvorlik va tendentsiyalarni aniqlashga yordam beradi hamda ko'proq umumlashtiriladigan xulosalar beradi.

Harakat tadqiqoti: Harakat tadqiqoti mobil ta'lim bilan bog'liq muayyan muammolarni aniqlash va hal qilish uchun o'qituvchilar va talabalar bilan hamkorlik qilishni o'z ichiga oladi. Ushbu yondashuv samarali amalga oshirish strategiyalarini ishlab chiqish va muayyan muassasa yoki dasturning o'ziga xos ehtiyojlarini qondirishga yordam beradi.

Umuman olganda, universitet darajasida mobil ta'lim bo'yicha tadqiqotlarda qo'llaniladigan metodologiya xilma-xil bo'lib, ko'pincha usullar va yondashuvlarning

kombinatsiyasini o'z ichiga oladi. Bu mobil ta'limning murakkab xususiyatini va ushbu sohadagi tadqiqotlarga ko'p qirrali yondashuvlar zarurligini aks ettiradi.

Xulosa va takliflar

Mobil ta'lim universitet darajasida o'qitish va o'rganish uslubimizni o'zgartirish imkoniyatini beradi. O'zining moslashuvchanligi, qulayligi va faol o'rganish yondashuvi bilan mobil ta'lim o'quvchilarga ko'p afzalliklarni beradi. Biroq, uning muvaffaqiyatini ta'minlash uchun mobil ta'lim bilan bog'liq muammolarni hal qilish uchun samarali strategiyalarni ishlab chiqish va amalga oshirish kerak.

Mobil ta'limning afzalliklari, jumladan, moslashuvchanlik, qulaylik, faol o'rganish va hamkorlik, uni ta'lim sifati va qulayligini oshirishga intilayotgan universitetlar uchun jozibador variantga aylantiradi. Shu bilan birga, universitetlar mobil ta'lim bilan bog'liq muammolar, jumladan, ishonchli internetga ulanish zarurati va mobil qurilmalar tufayli chalg'itish potentsialidan xabardor bo'lishi kerak.

Texnik qo'llab-quvvatlash va o'qitish, ishonchli internet ulanishini ta'minlash va chalg'ituvchi omillarni kamaytirish choralari ishlab chiqish kabi samarali strategiyalar universitet darajasida mobil ta'lim muvaffaqiyatini ta'minlashga yordam beradi. Mobil ta'limni qo'llash orqali universitetlar talabalarga yanada moslashuvchan, qulay va jozibador ta'lim tajribasini taklif qilishlari mumkin, natijada ularni kelajakdagi martabalarida muvaffaqiyatga tayyorlashlari mumkin.

Talabalarga mobil ta'lim muhitida muvaffaqiyatga erishish uchun zarur bo'lgan vositalar va resurslarni taqdim etish orqali universitetlar barcha talabalar joylashuvi va sharoitlaridan qat'iy nazar, yuqori sifatli ta'lim olish imkoniyatini ta'minlashi mumkin. Texnologiyalar rivojlanishda davom etar ekan, universitetlar talabalarni tez o'zgarib borayotgan dunyoda muvaffaqiyatga tayyorlash uchun o'qitish va o'rganishga yangi yondashuvlarni, jumladan, mobil ta'limni o'zlashtirishlari zarur.

Bulardan kelib chiqib, ta'lim muassasalari, o'qituvchilar va tadqiqotchilar uchun ba'zi takliflar berish mumkin. Muassasalar mobil ta'limni samarali amalga oshirish uchun zarur infratuzilma va texnik yordamga sarmoya kiritishlari kerak. O'qituvchilar raqamli savodxonliklarini rivojlantirishlari va o'qitishni yaxshilash va talabalarning o'quv natijalarini yaxshilash uchun mobil ta'limdan foydalanishlari kerak. Tadqiqotchilar mobil ta'limning talabalarning ta'lim natijalari va ish bilan ta'minlanishiga uzoq muddatli ta'sirini o'rganish uchun keyingi tadqiqotlar o'tkazishlari kerak.

Demak, mobil ta'lim universitet darajasida o'qitish va o'rganishni o'zgartirish imkoniyatiga ega, biroq uni amalga oshirish u bilan bog'liq bo'lgan foyda va muammolarni sinchkovlik bilan ko'rib chiqishni talab qiladi. Samarali amalga oshirish strategiyalari, infratuzilma va texnik qo'llab-quvvatlashga sarmoya kiritish, raqamli savodxonlikni rivojlantirish mobil ta'limning to'liq salohiyatini ro'yobga chiqarish uchun juda muhimdir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Bacca, J., Baldiris, S., Fabregat, R., & Kinshuk. (2014). Mobile learning technologies and the move towards user-generated content. *Educational Technology & Society*, 17(1), 52-64.

2. Chen, L., & Liang, J. C. (2016). Students' perception and adoption of mobile learning: A perspective from higher education in China. *Journal of Educational Technology & Society*, 19(3), 75-84.
3. Cook, D. A., & Triola, M. M. (2014). What is the role of e-learning? Looking past the hype. *Medical Education*, 48(9), 930-937.
4. Dunleavy, M., Dede, C., & Mitchell, R. (2009). Affordances and limitations of immersive participatory augmented reality simulations for teaching and learning. *Journal of Science Education and Technology*, 18(1), 7-22.
5. Hwang, G. J., Lai, C. L., & Wang, S. Y. (2015). Seamless flipped learning: A mobile technology-enhanced flipped classroom with effective learning strategies. *Journal of Computers in Education*, 2(4), 449-473.
6. Kim, D., Rueckert, D., Kim, D. J., & Seo, D. (2016). Mobile technology and academic performance: An empirical study on the acceptance of tablet PCs and their impact on student attendance and learning outcomes. *Journal of Educational Technology & Society*, 19(1), 260-271.
7. Kukulska-Hulme, A., & Pettit, J. (2013). Practitioner perceptions of mobile language learning in distance education. *Distance Education*, 34(1), 117-131.
8. Sharples, M., Taylor, J., & Vavoula, G. (2010). A theory of learning for the mobile age. In *Medienbildung in neuen Kulturräumen* (pp. 87-99). Springer, Wiesbaden.
9. Kim, J. H. (2016). *Understanding Narrative Inquiry: The Crafting and Analysis of Stories as Research*. Thousand Oaks, CA: SAGE. 360 pages. (Received the AERA 2017 Outstanding Publication Award).
10. Shroff, R. H., Deneen, C. C., & Ng, E. M. W. (2011). Analysis of the factors that affect the adoption and use of mobile learning by students. *Journal of Educational Computing Research*, 44(2), 125-149.
11. Traxler, J. (2010). Students and mobile devices: Choosing which dream. *ALT-J*, 18(3), 201-202.